

100 L. water, waarin een ons gewone groene of gele zeep is opgelost, hebben het zelfde resultaat. Tegen andere soorten van mijten, n.l. de z.g. roode spin (zie vlugschrift 36) is zwavellever zeer werkzaam gebleken; naar alle waarschijnlijkheid zal deze in groengrijze brokken bij drogisten verkrijgbare stof ook op de galmijten een doodende werking uitoefenen. Men moet er een 0.4 % (4 gram p. L.), oplossing in water van maken en daarmee de boomen bespuiten. Voor de bestuiving is een zwavel-verstuiver noodig, zooals die in verschillende prijzen in den handel verkrijgbaar zijn; voor de bespuiting moet men een sproeimachine hebben (zie over de aan Sproeimachines, in verband met. de te verspuiten stoffen, te stellen eischen: Vlugschrift Nr. 5).

BOEKBESPREKING.

PROF. DR. J. RITZEMA BOS en T. A. C. SCHOEVERS, „*Ziekten en Beschadigingen der Landbouwgewassen*”, 2e Deel. Vierde, geheel gewijzigde druk. — Groningen en Den Haag, J. B. WOLTERS' U. M., 1921.

Thans is ook van het tweede deel van dit werk de vierde druk verschenen. Zooals reeds bij de aankondiging van het eerste deel in dit tijdschrift (26e jaargang, blz. 111) is medegedeeld, zullen in de nieuwe, uit vijf deeltjes bestaande uitgave de ziekten en beschadigingen besproken worden in de volgorde der gewassen, waaraan zij voorkomen, daar dit het gebruik voor den praktischen landbouwer zooveel vergemakkelijkt; om nu echter niet telkens in herhalingen te moeten vervallen, worden eerst verschillende algemeene zaken behandeld, waarmee in het eerste deeltje een begin werd gemaakt, en dat in dit tweede wordt voortgezet.

Eerst. worden maatregelen en middelen besproken ter bestrijding en ter voorkoming van ziekten en plagen, n.l. 1e verschillende voorbehoedmiddelen; 2e. de technische bestrijding, het toepassen van verschillende bestrijdingsmiddelen; 3e. de „biologische bestrijding” (d.i. de hulp inroepen van de natuurlijke vijanden der onze kultuurplanten belagende organismen) en 4e. de wettelijke voorschriften betreffende de bestrijding en wering van schadelijke dieren en plantenziekten en aangaande de bescherming van nuttige dieren.

Daarna komen achtereenvolgens ter sprake de schadelijke planten en dieren, die *allerlei* soorten van gewassen benadeelen,

Onder 1e. vinden we allerlei kultuurmaatregelen behandeld.

zooals vruchtwisseling, tijd en wijze van zaaien, rijenteelt, opruimen van oogstresten, enz., enz., kortom alles, wat mee kan helpen om ziekten en plagen onder de landbouwgewassen te voorkomen; onder 2e. eerst de middelen tot afweer van dieren, die de planten of hun zaden eten, of wel van insecten, die er haar eieren aan leggen, bijv. de „koolkragen” tot afweer van de koolvlieg; daarna bestrijdingswijzen zonder en eindelijk met bijzondere hulpmiddelen, n.l. *fungiciden* (middelen, die parasitische zwammen doodden), *insecticiden* (insektendoodende stoffen) en *herbiciden* (onkruid doodende middelen). De onder 3e. genoemde biologische bestrijding wordt slechts kort besproken, daar die tot nog toe voor den landbouw weinig belangrijke resultaten heeft opgeleverd. Bij de wettelijke maatregelen komt natuurlijk ook onze belangrijke Plantenziektenkundige Dienst te sprake.

Van de schadelijke planten worden de parasitische zaadplanten afzonderlijk besproken, en verder wordt een en ander gezegd over woekerplanten in 't algemeen en over de beteekenis der onkruiden voor onze kultuurgewassen. Van de dieren vinden we: haas en konijn, boschmuis, dwergmuis, hamster, veldmuis, woelrat, vogels in 't algemeen, ringmusch, huismusch, kneutje, vink, kraaien, duiven, ganzen en eenden, engerlingen, ritnaalden, aardrupsen, emelten, veenmol, bladluizen, oprollers, mijten, slakken, aaltjes (parasitische wormpjes) in 't algemeen en drie soorten daar-an in 't bijzonder. Al deze dieren en planten zijn niet aan één bepaald kultuurgewas gebonden. In de volgende drie deeltjes zullen nu de ziekten en plagen worden behandeld, waarmee dit wel het geval is.

Ook dit tweede deeltje is algemeen bevattelijk geschreven, bevat veel nieuws naast het van vroeger bekende en wordt door talrijke goede afbeeldingen verduidelijkt.

H. W. H.

BEKNOPTA AANTEKENINGEN OP PLANTENZIEKTENKUNDIG GEBIED.

40. *Coccobacillus insectorum malacosomae*, een nieuwe parasiet uit het bloed van verschillende rupsen. In de „Comptes rendus de l'Academie des Sciences”, Paris (1920, pag. 206—208) komt een artikel voor van HOLLANDE en VERNIER over eene tot dusver nog niet bekende bacterie, die oorzaak is van de sterfte van verschillende rupsen. Van *Gastropacha castrensis* werd een